

การประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558

**PERFORMANCE EVALUATION OF THE GOLDEN JUBILEE MUSEUM OF AGRICULTURE
OFFICE (PUBLIC ORGANIZATION) IN THE FISCAL YEAR OF 2013 TO 2015**

อรสา จรรย์ธรรม¹ สุวรรณ โชติสุกานต์² และจิตเจริญ สรขวัญ³
Orasa Charoontham¹ Suwanna Chotisukan² and Jitcharoen Sornkwan³

¹หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเคมีและวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²หลักสูตรดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

³หลักสูตรชีววิทยาและวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
E-mail: orasa74@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) 3) เพื่อประเมินการพัฒนางานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) 4) เพื่อประเมินการบริหารงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ในรอบปีงบประมาณ 2556 ถึง ปีงบประมาณ 2558 โดยใช้วิธีการประเมินผลแบบผสมผสาน (Mixed method evaluation research) โดยมีการเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแหล่งข้อมูลประกอบด้วย เอกสาร ผู้บริหาร คณะกรรมการที่ปรึกษา บุคลากร และเครือข่ายผู้ใช้บริการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และ สถิติเชิงพรรณนา

ผลการประเมินพบว่า

1. ด้านประสิทธิผลการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พบว่า ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งของสำนักงาน พกจ. ดำเนินการได้ครบถ้วนตามภารกิจ
2. ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พบว่า อยู่ในระดับดี โดยเฉพาะ ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ และ ด้านการให้บริการ การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามตามแผนการใช้เงินคุณภาพ

การให้บริการแก่ประชาชน พบว่า พึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านการพัฒนางานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พบว่า มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ด้านการจัดแสดงการเรียนรู้ โดยได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคารและภายนอกอาคาร

4. ด้านการบริหารงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พบว่า สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีความสำเร็จในการบริหารงานอย่างสูง ด้วยปัจจัยสนับสนุน ดังนี้ ประการแรก เป็นองค์กรขนาดเล็กที่เป็นองค์การมหาชนมีความยืดหยุ่นในการบริหารงานทั้งทางด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ประการที่สอง คณะกรรมการบริหารมีความรู้ความเข้าใจ และมีความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ในการทำงาน ทำให้สมาชิกทุกคนได้รับรู้ร่วมกันในการทำงาน มีเป้าหมายร่วมกัน ท่วมเท และมุ่งมั่นในการพัฒนางาน ประการที่สาม บุคลากรที่เข้ามาทำงานที่ พกฉ. มีความเป็นมืออาชีพ มีจิตอาสาสูง และ มีความทุ่มเทและเสียสละในการปฏิบัติงาน ประการสุดท้าย พลังเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นชุมชน ผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ด้านการเกษตรมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และ ร่วมมือกันพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง พกฉ. จึงเป็น ศูนย์กลาง กระบวนการจัดการความรู้ด้านการเกษตร

คำสำคัญ :

การประเมินผลการดำเนินงาน, สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ABSTRACT

The research aims to 1) evaluate the work performance effectiveness of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization), 2) evaluate the work performance efficiency of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization), 3) evaluate the organization development of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization) and 4) evaluate the organization management of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization), in the fiscal year of 2013 to 2015. The research applied mix method evaluation, including quantitative and qualitative method. The research instruments, including: the documentary analysis form, interviewing form and questionnaire, were utilized for data collection from official documents, executive officers, consultant commissions, officers, and client net work groups. The content analysis and descriptive statistical analysis were used to analyze research data. The research findings were:

1. The work performance of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office was highly effective. Most of the works that served the objectives of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office were entirely achieved.

2. The work performance efficiency of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office was found at high level, especially in aspect of budget spending and client service. The operation of budget spending had been as planned. Whereas, the satisfaction toward client service was definitely high.

3. The development of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office was continuously pursued. Particularly, as revealed in learning service division, innovation and technology were implemented in both indoor and outdoor learning exhibition.

4. The organization management of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office was achieved at very high level with several supported factors. First, the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office was a small organization and operated with flexible management system, mainly in human resource management and annual budget management. Second, executive officers certainly conceptualize and recognized their mission. They were able to establish the unity among officers and lead them worked to accomplish the organization goals. Third, most of the officers were professional, stewardship and committed to the growth of the organization. Finally, the relation between client network groups and the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office were deeply cohesive. They work together to invent agricultural innovation. The Golden Jubilee Museum of Agriculture Office became the knowledge and information shared center.

Keywords :

Performance Evaluation, The Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization)

ความสำคัญของปัญหา

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกจ. จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2552 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2552)

1. เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระมหากษัตริย์ไทยกับความสัมพันธ์ในด้านการเกษตรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน รวมทั้งโครงการพระราชดำริ พระราชกรณียกิจ และโครงการพระราชพิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการเกษตร

2. เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวกับการเกษตรเกษตรทฤษฎีใหม่ และเป็นแหล่งความรู้ ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ พระราชกรณียกิจ

โครงการพระราชพิธีต่าง ๆ และให้บริการด้านคำปรึกษาและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องแก่หน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสถาบันเกษตรกร องค์กรชุมชน และประชาชนผู้สนใจ

3. จัดให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยรวบรวมวัตถุ วัสดุอ้างอิง สิ่งประดิษฐ์ จำแนกประเภท วัตถุ บันทึกลักษณะเกี่ยวกับความเป็นมา การสงวนรักษาผลงานเกี่ยวกับวิวัฒนาการและการพัฒนา ด้าน การเกษตรของประเทศไทย รวมถึงพันธุ์สัตว์หายาก ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ และสำหรับใช้ในกิจการของ สำนักงาน

4. จัดแสดงกิจกรรม ผลงาน นิทรรศการ การประชุม สัมมนา การฝึกอบรม การแสดง สินค้าและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริ พระราชกรณียกิจ โครงการ พระราชพิธีต่าง ๆ แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวกับการเกษตรและการเกษตรทฤษฎีใหม่

5. ส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแก่โครงการหลวง สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข้อมูล และเจ้าหน้าที่ ตลอดจน การถ่ายทอดประสบการณ์และเทคโนโลยีด้าน การเกษตร เพื่อนำมาพัฒนาสำนักงาน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามาตรา 37 ของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานฯ ภายใต้งบประมาณ 42 ของพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตาม ระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2552) เพื่อประโยชน์ ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานของสำนักงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ สร้าง ความรับผิดชอบและความเชื่อถือแก่สาธารณชนในกิจการของสำนักงาน ตลอดจนการติดตาม ความก้าวหน้าและการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ และแผนงานที่ได้จัดทำไว้ ซึ่งการประเมินผลให้จัดทำโดยสถาบัน หน่วยงาน องค์กร หรือคณะบุคคล ที่เป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีการคัดเลือกหรือแต่งตั้ง ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงาน จะต้องแสดง ข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ในด้านประสิทธิภาพ ในด้านการพัฒนาองค์กร และใน รายละเอียดตามที่คณะกรรมการได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานฯ และมติคณะกรรมการ จึงควรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของ สำนักงาน พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ด้วยประเด็นที่กล่าวมาการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558 คณะผู้วิจัย ซึ่งได้รับมอบหมายจากสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จึงกำหนดคำถามและวัตถุประสงค์ในการประเมินเพื่อให้ทราบถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพและการพัฒนาองค์กร เพื่อให้ได้สารสนเทศในการนำไปวางแผนพัฒนา การบริหารจัดการและการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การประเมินผลการดำเนินงานของ พกฉ. มีคำถามเพื่อการประเมินดังนี้

1. ด้านประสิทธิผล

ผลการดำเนินงานของ พกฉ. เป็นตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน ตามพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552 หรือไม่อย่างไร

2. ด้านประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของ พกฉ. ในแต่ละภารกิจของ พกฉ.

2.1 ทำได้ครบถ้วนตามภารกิจนั้น ๆ หรือไม่ เพียงใด อย่างไร

2.2 ผู้รับบริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจเพียงใด บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร

3. ด้านการพัฒนาองค์กร

3.1 มีการแก้ปัญหา และปรับปรุงพัฒนาให้องค์การให้มีลักษณะที่เป็นพลวัตการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไรบ้าง

3.2 องค์กรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองภารกิจให้บรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร

3.3 มีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้หรือไม่เพราะอะไร การดำเนินงานในด้านใดที่ต้องพัฒนา และควรพัฒนาอย่างไร

3.4 มีนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มหรือเทคโนโลยีในการจัดวางระบบอะไรที่สนับสนุนการพัฒนาองค์กร

3.5 คณะกรรมการสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ดำเนินการตามมาตรา 18 แห่งพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือไม่อย่างไร

4. ด้านการบริหารงาน

4.1 การบริหารงานการเงินและงบประมาณ

4.1.1 เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือไม่

4.1.2 ร้อยละการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเกินร้อยละแปดสิบหรือไม่

4.2 การบริหารงานบุคคล

4.2.1 ระบบบริหารงานบุคคลเป็นอย่างไร มีการใช้คนตรงกับงานหรือไม่ อย่างไรจำนวนคนเหมาะสมกับลักษณะงานหรือไม่ อย่างไร

4.2.2 มีเพียงพอกับภารกิจของ พกฉ. หรือไม่ อย่างไรและมีการพัฒนาบุคลากรให้ตอบสนองภารกิจอย่างไร

4.2.3 ความพึงพอใจของบุคลากรต่อความก้าวหน้าและความมั่นคง อาทิเช่น การพิจารณาการขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง หรือแรงจูงใจอื่น ๆ ว่าเหมาะสมเป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร

4.3 การจัดโครงสร้างและระบบบริหารของ พกฉ.

4.3.1 ระบบและโครงสร้างของ พกฉ. เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552 หรือไม่ อย่างไร

4.3.2 การบริหารแบบธรรมาภิบาล (Good governance) หรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินผลการดำเนินการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ. โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
3. เพื่อประเมินการพัฒนาองค์กรของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
4. เพื่อประเมินการบริหารงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2558 ครั้งนี้ใช้วิธีการประเมินผลแบบผสมผสาน (Mixed method evaluation research) โดยมีการเก็บข้อมูลหลายวิธี และใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลในการประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลจากบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลจากเอกสาร ประกอบด้วย เอกสารหลักฐานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้แก่

1.1.1 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1.1.2 แผนยุทธศาสตร์ของ พกฉ.

1.1.3 รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2556-2558

1.1.4 แผนปฏิบัติการประจำปี 2556-2558

1.1.5 รายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2556-2558

- 1.1.6 รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานโดย กพร. ปี 2556-2558
- 1.1.7 รายงานผลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน พกฉ. ในรอบครึ่งปีแรกและรอบปีงบประมาณ
- 1.1.8 รายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหาร พกฉ.
- 1.1.9 รายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.1.10 เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่รวบรวมจากสื่อ สิ่งพิมพ์ ที่เชื่อถือได้
- 1.1.11 เอกสารการอนุมัติ คำสั่ง ประกาศ
- 1.1.12 คู่มือการปฏิบัติงานของ พกฉ.
- 1.1.13 ตัวอย่างผลงานหรือผลผลิตที่เกิดจาก พกฉ.
- 1.1.14 ฐานข้อมูลบนเว็บไซต์ของ พกฉ. องค์กรเครือข่าย
- 1.1.15 เอกสารเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล สภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เป็นเอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของ พกฉ.
- 1.2 แหล่งข้อมูลจากบุคคลประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ การตรวจเยี่ยม ได้แก่
 - 1.2.1 คณะกรรมการ พกฉ. 3 คน
 - 1.2.2 คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ พกฉ. 2 คน
 - 1.2.3 ผู้บริหาร พกฉ. 2 คน
 - 1.2.4 ที่ปรึกษา พกฉ. 2 คน
 - 1.2.5 บุคลากรของ พกฉ. และผู้เกี่ยวข้อง 5 คน
 - 1.2.6 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องภายนอก 5 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2559 ดังนี้

 - 3.1 รวบรวมเอกสาร หลักฐานและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ พกฉ.
 - 3.2 การรวบรวมข้อมูลเอกสารการดำเนินงานของ พกฉ. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี รายงานผลการประเมินของ ก.พ.ร. รายงานผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2556-2558
 - 3.3 การสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหาร พกฉ. คณะอนุกรรมการฯ ผู้บริหาร พกฉ.
 - 3.4 การสอบถามคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องและบุคลากรของ พกฉ.
 - 3.5 การสัมภาษณ์เครือข่ายความร่วมมือและผู้ให้บริการ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ ร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแผนกับการปฏิบัติจริง และจัดทำตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจากเอกสารและการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการประเมินในภาพรวมของผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ในรอบปีงบประมาณ 2556 ถึง ปีงบประมาณ 2558 นั้นพบว่าร้อยละของผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2556 ได้ผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 93.18 ผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2557 ได้ผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 93.55 ผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2558 ได้ผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 98.33 มีผลดำเนินการได้ครบถ้วนตามภารกิจมีแนวโน้มการดำเนินงานที่ดีขึ้นตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ด้านประสิทธิผลการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งของสำนักงาน พกฉ. ดำเนินการได้ครบถ้วนตามภารกิจมีแนวโน้มการดำเนินงานที่ดีขึ้น มีประสิทธิผลการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ดังนี้

1.1 การให้บริการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ ที่จัดบริการเข้าชมทั้งบุคคลทั่วไปและเข้าชมเป็นหมู่คณะ พบว่า ปี 2556 มีผู้มาเรียนรู้และเยี่ยมชมพิพิธภัณฑฯ จำนวน 157,079 ราย ในปีงบประมาณ 2557 มีผู้เข้าชมพิพิธภัณฑฯ จำนวน 227,060 ราย ในปีงบประมาณ 2558 มีผู้เข้าชมพิพิธภัณฑฯ จำนวน 294,207 ราย มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

1.2 ผลการดำเนินงานการจัดกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพึ่งตนเองในการลดค่าใช้จ่าย สร้างรายได้ ทั้งกำหนดค่าลงทะเบียนและที่เป็นบริการสาธารณะทั่วไป พบว่า ปี 2556 มีประชาชนเข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 7,289 ราย และ ปี 2557 มีประชาชนที่เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 7,770 ราย และ ปี 2558 มีประชาชนที่เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 8,299 ราย มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

1.3 ผลการดำเนินงานการจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ที่มาเรียนรู้และเข้าชมพิพิธภัณฑฯ ในหลักสูตร หลักการทรงงาน พ่อแห่งนักประดิษฐ์ นวัตกรรมเกษตร นวัตกรรมของพ่อ นวัตกรรมของแผ่นดิน พอดีพอเพียง ตามรอยพ่อเกษตรสีเขียว เศรษฐกิจพอเพียง วิชาของแผ่นดิน เกษตรตามพ่อวิถีเกษตรของพ่อ ฯลฯ พบว่า ปี 2556 ได้ดำเนินการผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้ จำนวน 23,338 ราย ปี 2557 ได้ดำเนินการผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้ จำนวน 27,662 ราย ปี 2558 ได้ดำเนินการผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้ จำนวน 41,351 ราย มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

2. ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2556 ถึง ปีงบประมาณ 2558 พบว่า ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายเงินอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แสดงถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่มีมากขึ้นตามลำดับสอดคล้องกับประสิทธิผลการดำเนินงาน และพบว่า คุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(องค์การมหาชน) งานบริการนำชมพิพิธภัณฑ์ มีร้อยละความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก เพราะร้อยละความพึงพอใจเกินร้อยละ 90 ขึ้นไป ต่อเนื่องกันทั้งสามปี

3. ด้านการพัฒนาองค์การของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2556 ถึง ปีงบประมาณ 2558 พบว่า ผลการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการและพัฒนาองค์การของคณะกรรมการ พกช. มีผลการดำเนินงานที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ แสดงถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานการกำกับดูแลกิจการและพัฒนาองค์การ และที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน คือ การพัฒนาองค์การด้านการจัดแสดงการเรียนรู้ด้านการเผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระอัจฉริยภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ภูมิปัญญาและนวัตกรรมการเกษตรโดยได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคารและภายนอกอาคาร ทั้งเนื้อหาและรูปแบบการจัดแสดงเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจด้านการเกษตร ได้มีความครบถ้วนและทันสมัยและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับผู้รับบริการและชุมชนเครือข่ายของพิพิธภัณฑ์เกษตรเพื่อที่จะปรับปรุงกรให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงให้เป็น พิพิธภัณฑ์เกษตร 4.0

4. ด้านการบริหารงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2556 ถึง ปีงบประมาณ 2558 พบว่า พกช. เป็นองค์การที่มีสุขภาพดี มีลักษณะที่สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วมในการทำงาน มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี คนทำงานมีขวัญกำลังใจ ผู้บริหารเปิดกว้างต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม คนทำงานทำงานอย่างมีความสุข สามารถทำงานได้อย่างเต็มสมรรถนะ สมาชิกมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และทำให้มีผลผลิตขององค์การสูง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการดำเนินงาน คุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน การพัฒนาองค์การ และ การบริหารงานของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2556 ถึง ปีงบประมาณ 2558 ดำเนินการได้ครบถ้วนตามภารกิจมีแนวโน้มการดำเนินงานที่ดีขึ้นนั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า พกช. มีลักษณะขององค์กรดังนี้

1. เป็นองค์กรขนาดเล็กที่เป็นองค์การมหาชนมีความยืดหยุ่นในการบริหารงานทั้งทางด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ลดขั้นตอนตามระบอบราชการ ทำให้การบริหารมีความคล่องตัวมากขึ้น

2. คณะกรรมการบริหารมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักต่อหน้าที่ในการทำงาน ทำให้สมาชิกทุกคนได้รับรู้ร่วมกันในการทำงาน มีเป้าหมายร่วมกัน ท่วมเท และมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์การ

3. บุคลากรที่เข้ามาทำงานที่ พกช. มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสาสูงจึงทำให้ มีความร่วมมือ เชื่อมั่นและมีพลังในการขับเคลื่อนองค์กร มีความทุ่มเทและเสียสละในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการนำ พกช. ไปสู่ความสำเร็จ

4. มีพลังเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นชุมชน ผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ด้านการเกษตรมาร่วมมือกันพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตร มีการพัฒนางานด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง พกฉ. เป็นศูนย์กลาง กระบวนการจัดการความรู้ด้านการเกษตร เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการนำ พกฉ. ไปสู่ความสำเร็จ

5. บุคลากรและคณะผู้บริหาร เป็นคณะบุคคลที่มีความทันสมัย ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีการประยุกต์ใช้สื่อที่ทันสมัยมาปรับปรุง ประยุกต์กับการทำงานได้อย่างเหมาะสม เป็น การนำ พกฉ. ไปสู่ความสำเร็จในช่วงสามปีที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดโดยผ่านกระบวนการสังเกต การเก็บข้อมูลเชิงลึก การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย พบว่า พกฉ. มีความสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ นั้น คณะผู้บริหารและสมาชิกขององค์การมีองค์ความรู้ ในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ควรค่าแก่การถอดบทเรียนจากงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

พกฉ. เป็นองค์การสุขภาพดี เหตุผลที่กล่าวเช่นนี้เพราะว่า พกฉ. ได้ปฏิบัติงานขององค์การตามภารกิจ และการได้ตอบสนองการกระทำตามหน้าที่สำคัญของระบบสังคมด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสม และมีโอกาสที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้องค์การมีการพัฒนาก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา และระยะเวลาสามปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 - 2558 ที่ผ่านมานั้น พกฉ. มีคุณลักษณะขององค์การดังนี้

1. คณะผู้บริหาร และบุคลากรในองค์การ มีส่วนในการกำหนดวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานขององค์การ และสามารถใช้ศักยภาพของตนในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว รวมทั้งมีความรู้สึกผูกพัน และเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

2. คณะผู้บริหาร และบุคลากร ในองค์การ ร่วมรับผิดชอบต่อปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ทำให้แก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น โดยมีความเชื่อว่าปัญหาสามารถแก้ไขได้โดยการร่วมแรงร่วมใจกัน

3. คณะผู้บริหาร และบุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาด้วยกันอย่างเป็นกันเอง ไม่มีการกีดกันฐานะทางสังคมหรือหน้าที่รับผิดชอบ ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มีการทำงานเป็นกลุ่ม

4. คณะผู้บริหาร และบุคลากรแสดงความรับผิดชอบต่อองค์การ ด้วยการให้ข้อมูลข่าวสาร ปริมาณงาน เวลา ทักษะความชำนาญในอาชีพ และหลักการพัฒนาการบริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการวินิจฉัยสั่งการ ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายลูกน้องเสมอต้นเสมอปลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง

5. มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน และรับผิดชอบร่วมกันเป็นหมู่คณะ

6. มีการยอมรับรับถือความคิดของผู้บริหารระดับรองลงมา องค์การรู้จักเลือกใช้คนเก่ง และนำความสามารถเหล่านั้นมาผนึกกำลัง (Synergy)

7. การพิจารณาปัญหาใดใดคำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความต้องการของบุคคล ซึ่งมีส่วนเอื้ออำนวยให้เกิดผลสำเร็จของงาน

8. นำหลักการความร่วมมือมาใช้อย่างเสรี ทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แม้จะมีการแข่งขันกันบ้างระหว่างบุคคล

9. มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความก้าวหน้าในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของกลุ่ม เพื่อเรียนรู้ปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

10. สมาชิกทำงานอย่างมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน สมาชิกในองค์การมองโลกในแง่ดี มีเสรีภาพในการทำงานอย่างเต็มที่

11. ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำ มีความยืดหยุ่นต่อการปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว สอดรับกับสถานการณ์

12. สมาชิกมีความไว้วางใจกัน และแต่ละคนมีความเชื่อมั่นในตนเองในทางที่ถูกต้อง

13. โครงสร้างองค์การ ระเบียบแบบแผน ระเบียบข้อบังคับมีความยืดหยุ่นเพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติช่วยปกป้องให้องค์การเติบโตได้ โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของสมาชิก

14. สมาชิกมีความสำนึกต่อองค์การส่วนรวม มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาองค์การ

15. องค์การมีลักษณะพลวัต ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับสถานการณ์แวดล้อม ใหม้อยู่อย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุปก็คือ พกฉ. เป็นองค์การที่มีสุขภาพดี มีลักษณะที่สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วมในการทำงาน มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี คนทำงานมีขวัญกำลังใจ ผู้บริหารเปิดกว้างต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม คนทำงานทำงานอย่างมีความสุข สามารถทำงานได้อย่างเต็มสมรรถนะ สมาชิกมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และมีผลผลิตขององค์การสูง ซึ่งสอดคล้องกับมิติที่ใช้ชี้วัดสุขภาพองค์การของไมล์ (Mile, 1969) ที่กล่าวไว้ว่า องค์การที่ต้องการมีสุขภาพดี จะต้องปฏิบัติตามเกณฑ์สำคัญของความต้องการ 3 ด้าน รวม 10 มิติ ดังนี้

1. ความต้องการด้านภารกิจ (Task Needs) พิจารณาจาก

1.1 ความชัดเจนของเป้าหมาย (Goal Focus) หมายถึง การที่บุคคลในองค์การต้องเข้าใจและยอมรับเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะต้องมีความเป็นไปได้และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

1.2 ความเพียงพอของการสื่อสาร (Communication Adequacy) หมายถึง องค์การต้องมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอก ต้องมีข้อมูลข่าวสารที่พร้อมเสมอในการวินิจฉัย และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาองค์การ

2. ความต้องการด้านบำรุงรักษา (Maintenance Needs) พิจารณาจาก

2.1 การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ (Resource Utilization) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากร ประเภทสื่อ วัสดุและ งบประมาณ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เหมาะสมกับความต้องการ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างสูงสุด

2.2 ความสามัคคี (Cohesiveness) หมายถึง การมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันต้องการที่จะคงอยู่ในองค์การ มีความเคารพซึ่งกันและกัน

2.3 ขวัญและกำลังใจ (Morale) หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจที่ดีของบุคลากรในองค์การโดยแสดงความเป็นมิตรรักใคร่สนิทสนม มีน้ำใจกว้าง ไว้วางใจซึ่งกันและกันมีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือกันทำงาน มีความเต็มใจและภูมิใจที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

3. ความต้องการด้านความเจริญและการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์ (Growth and Changefulness Needs or Growth and Development Needs) พิจารณาจาก

3.1 การมีนวัตกรรมใหม่ (Innovativeness) หมายถึง การคิดค้นวิธีการแนวคิดใหม่ขึ้นมา เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการทำงานให้สูงขึ้น

3.2 ความเป็นอิสระ (Autonomy) หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระในการตอบสนองความต้องการของสภาพแวดล้อม

3.3 การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวอย่างรวดเร็วมั่นคงทนต่อความเครียดที่เกิดจากความยุ่งยากที่เกิดจากกระบวนการปรับตัวได้ดี

3.4 ความเหมาะสมของการแก้ปัญหา (Problem-Solving Adequacy) หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ โดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดและเกิดความตึงเครียดน้อยที่สุด

อีกทั้งยังสอดคล้องกับโอเวนส์ (Owens, 1991) ซึ่งกล่าวไว้ว่า หากองค์การต้องการมีสุขภาพดี จะต้องปฏิบัติตามเกณฑ์สำคัญ 10 ประการ

1. การมุ่งเน้นเป้าหมาย (Goal Focus) หมายถึง การที่บุคลากรในองค์การมีความเข้าใจและยอมรับเป้าหมายขององค์การ โดยที่เป้าหมายขององค์การจะต้องมีความเป็นไปได้ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ

2. การติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ (Communication Adequacy) หมายถึง องค์การจะต้องมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ต้องมีข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศที่พร้อมเสนอประกอบการวินิจฉัยแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ

3. การใช้อำนาจที่เป็นธรรม (Optimal Power Equalization) หมายถึง การที่องค์การมีการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมในทุกระดับ

4. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Resource Utilization) หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล มีการใช้งานที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป มีความเครียดในการทำงานน้อย บุคลากรทำงานโดยไม่มีความรู้สึกว่าเป็นงานที่เกินตัว มีความพอดีเหมาะสมในการวางตัวและแสดงบทบาทหน้าที่ตามที่องค์การต้องการ มีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง และไม่เพียงแต่มีความรู้สึกที่ดีต่องานเท่านั้น หากแต่ยังต้องรู้สึกว่าการช่วยส่งเสริมให้เขามีการเรียนรู้และมีความก้าวหน้า

5. ความกลมเกลียว (Cohesiveness) เป็นการมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ต้องการที่จะคงอยู่ในองค์การ มีความเคารพซึ่งกัน เป็นต้น

6.ขวัญกำลังใจ (Morale) เป็นความรู้สึกที่บุคลากรมีต่อองค์การในลักษณะความพึงพอใจต่อการทำงาน ซึ่งทำให้บุคลากรมีความสุข และมีความผูกพันที่ดีต่อองค์การ

7. การมีนวัตกรรมใหม่ ๆ (Innovativeness) หมายถึง การที่องค์การมีความเจริญ พัฒนา และมีการเปลี่ยนแปลง มีการคิดเป้าหมายใหม่ ๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่

8. ความเป็นอิสระ (Autonomy) การเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระในการตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

9. การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง การมีความสามารถในการปรับตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีความมั่นคง ทนต่อความเครียดที่เกิดขึ้นจากความยุ่งยากของงาน และมีการปรับตัวได้ดี

10. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา (Problem-solving Adequacy) หมายถึง การที่องค์กรมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางที่สามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และเกิดความเครียดจากการจัดการปัญหาน้อยที่สุด

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า พกฉ. เป็น “องค์กรสุขภาพดี” เพราะเป็นการที่องค์กรมีความสามารถที่จะปรับตัวในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ (Successfully Adapt to its Environment) สร้างความเป็นปึกแผ่นแก่สมาชิก (Create Solidarity Among its Members) และสามารถทำตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ได้ (Reach its Objectives)

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าผลการวิจัยเชิงประเมิน จะพบว่า สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีปัจจัยที่ครบถ้วนที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการดำเนินงาน คุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน และการพัฒนาองค์กรที่ดี และเป็นองค์กรที่มีคุณภาพนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายบางประการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรในอนาคต ดังนี้

1. ควรจะมีการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่อย่างสม่ำเสมอและมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ฝึกฝนและค้นหาบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาเสริมให้กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบ เนื้อหาและเทคโนโลยีในการจัดแสดง และจัดนิทรรศการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้พิพิธภัณฑสถานมีความเท่าทันต่อสถานการณ์อยู่เสมอ

3. ด้านการกำหนดทิศทางในอนาคต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะใน 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 พื้นที่ด้านหน้าพิพิธภัณฑสถานพหลโยธินที่ดำเนินการปรับปรุงและก่อสร้าง ควรพัฒนาให้เป็นจุดที่จะสามารถดึงดูดความสนใจ และประชาสัมพันธ์ให้พิพิธภัณฑสถานเป็นที่รู้จัก และเชื่อมโยงให้มีผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานได้มากยิ่งขึ้น

3.2 ควรมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่องค์ความรู้ของพิพิธภัณฑสถาน เพื่อให้พิพิธภัณฑสถานเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

3.3 ควรมีการพัฒนาความร่วมมือกับพิพิธภัณฑสถานหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเกื้อหนุนทั้งทางด้านการพัฒนากิจการและการแสวงหาลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 50.
- Miles, M.B. (1969). **Change Process in Public School**. (Eugon, Oregon: Center for the Advanced Study of Educational Administration.
- Owens, R. G. (1991). **Organizational Behavior in Education**. 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall.